

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z powództwa M.P.
przeciwko A. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w J.
o zapłatę i ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 listopada 2021 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. akt III APa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki koszty
postępowania kasacyjnego w kwocie 900 (dziewięćset) zł.**

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa M.P. przeciwko A. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w J. o zadośćuczynienia za krzywdę doznaną wskutek wypadku przy pracy oraz odszkodowanie, a także ustalenie odpowiedzialności pozwanej na przyszłość za skutki wypadku, Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2019 r., VII P (...), zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 34.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 167,98 zł tytułem odszkodowania, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty (pkt I); ustalił odpowiedzialność pozwanej za dalsze, mogące wystąpić w przyszłości skutki wypadku przy pracy powódki z dnia 26 kwietnia 2014 r. (pkt II); oddalił powództwo w pozostałej części (pkt IV); koszty zastępstwa procesowego

między stronami wzajemnie zniósł (pkt V); nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2.238,21 zł tytułem zwrotu części kosztów sądowych (pkt VI) oraz wyrokowi w punkcie I. nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 1.680 zł.

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2020 r., III APa (...), Sąd Apelacyjny w (...) w pkt I. zmienił wyrok Sądu Okręgowego: a) w punkcie III. w ten sposób, że zasądził od A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w J. na rzecz M.P. tytułem zadośćuczynienia dodatkowo kwotę 6.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty; b) w punkcie V. w ten sposób, że w miejsce kwoty 2.238,21 zł nakazał pobrać od A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w J. na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w K. kwotę 2.646 zł w tym kwotę 2.008,40 zł tytułem opłaty od pozwu, od której uiszczenia powódka była zwolniona oraz kwotę 637,60 zł tytułem zwrotu wydatków; w pkt II. oddalił apelację powódki w pozostałej części; w pkt III. Oddalił apelację pozwanej w całości; w pkt IV. nakazał pobrać od A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w J. na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w K. kwotę 300,00 zł tytułem opłaty od apelacji, od której uiszczenia powódka była zwolniona; w pkt V. wzajemnie zniósł między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku strona pozwana podniosła zarzut naruszenia art. 362 i art. 435 § 1 k.c., zaś wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniła powołaniem się na oczywistą zasadność skargi. W ocenie skarżącej Sady orzekające naruszyły przepisy prawa materialnego, to jest art. 362 k.c., stosując ten przepis w ustalonym stanie faktycznym, a więc z istoty zakładając jakikolwiek stopień winy pozwanej co do zaistniałego zdarzenia będącego źródłem szkody na osobie powódki. Tymczasem - analizując stan faktyczny ustalony na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego - należy uznać, że powódka nie tyle przyczyniła się do powstania szkody, co jest za nią całkowicie odpowiedzialna a tym samym wyłączona jest podstawa odpowiedzialności pozwanej określona w art. 435 § 1 k.c.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o oddalenie skargi w całości oraz zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania sądowego, w tym

kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Pozwana jest przekonana, że wniesiona przez nią skarga powinna zostać rozpoznana z uwagi na jej oczywistą zasadność, wynikającą z naruszenia przepisu prawa materialnego, to jest art. 362 k.c., które w jej ocenie miało polegać na niewłaściwej ocenie przyczynienia się powódki do wypadku przy pracy i w konsekwencji zastosowanie art. 435 § 1 k.c., bez uznania, że szkoda nastąpiła wyłącznie z winy poszkodowanej.

Tej argumentacji Sąd Najwyższy jednak nie podziela, wobec czego wskazana okoliczność nie stanowi przesłanki przemawiającej za potrzebą przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie przyjmuje się, że powoływanie się na "oczywistą zasadność" skargi kasacyjnej wymaga od skarżącego wykazania kwalifikowanego naruszenia prawa, a więc zastosowania przepisu błędnie interpretowanego, co spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, dotkniętego brakami widocznymi "na pierwszy rzut oka", bez potrzeby dokonywania głębszej analizy prawnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 19 grudnia 2020 r., IV CSK 451/20, LEX nr 3148198 oraz z dnia 5 lipca 2021 r., III CSK 209/20, LEX nr 3230216). W świetle dotychczasowego orzecznictwa odnoszącego się do problematyki będącej przedmiotem zaskarżenia, rzekoma wadliwość zaskarżonego wyroku, z pewnością nie ma charakteru kwalifikowanego.

Z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego wynika, że pozwana nie wywiązała się z nałożonego na nią jako pracodawcę obowiązku zapewnienia

bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, a zatem nie można twierdzić, że poza samym zachowaniem powódki nie wystąpiły żadne inne okoliczności, które doprowadziły do wypadku. W konsekwencji Sąd uznał, że pozwana nie uwolniła się od opartej na art. 435 § 1 k.c. odpowiedzialności za szkodę na osobie powódki będącej następstwem tego wypadku.

Jednym z podstawowych obowiązków pracodawcy w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy jest ochrona zdrowia i życia pracowników wyrażająca się w szczególności przez zapewnienie przestrzegania w zakładzie pracy przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy (art. 207 § 2 pkt 2 k.p.). Sąd Apelacyjny nie przyjął naruszenia przez pozwaną konkretnych przepisów. Uznał natomiast, że skarżąca przez niezapewnienie powódce odpowiedniego przeszkolenia w zakresie obsługi maszyn, naruszyła zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, przez które należy rozumieć zasady wynikające z nauki, techniki i doświadczenia życiowego, których przestrzeganie zapewni rzeczywiste bezpieczeństwo i higienę pracy (por. E. Maniewska [w:] K. Jaśkowski, E. Maniewska, Komentarz aktualizowany do Kodeksu pracy, LEX/el. 2021, art. 207). Z ustaleń faktycznych dokonanych przez Sądy wynika bowiem, że powódka została dopuszczona do samodzielnej pracy jako pomoc operatora przy nawijaniu bibuły na wałki maszyny po zaledwie 2-3 dniach szkolenia. Tymczasem przeszkolenie praktyczne do takiej pracy - obejmujące pracę pod ścisłym kierownictwem operatora - zazwyczaj trwało u pozwanej przynajmniej kilka tygodni, a nawet 2-3 miesiące. Powódka zaś miała po tak krótkim okresie praktycznego przeszkolenia samodzielnie wykonać jedną z najtrudniejszych i najbardziej niebezpiecznych czynności należących do pomocnika operatora.

W skardze kasacyjnej skarżąca podnosi, że brak jest jakichkolwiek norm określających długość takiego szkolenia. Z tym można się zgodzić. Niemniej jednak należy zgodzić się z Sądem drugiej instancji, że dopuszczenie powódki do pracy, przy skomplikowanych w obsłudze i niebezpiecznych urządzeniach, po 2-3 dniach szkolenia, narusza nie tyle normy prawne, ile zasady bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Podkreślić bowiem należy, że odpowiedzialność pracodawcy w orzecznictwie od dawna wiązana jest nie tylko z naruszeniem szczegółowych przepisów określających obowiązki w zakresie bhp, ale także naruszeniem norm o

charakterze najogólniejszym, które nie wymagają wiedzy fachowej, lecz dyktuje je powszechne doświadczenie, niewymagające fachowej wiedzy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 31 grudnia 1951 r., C 320/51, PiP 1952 nr 7, s. 127; z dnia 12 lipca 1958 r., 2 Cr 1214/57, OSPiKA 1959 nr 11, poz. 228; z dnia 24 czerwca 1959 r., 3 Cr 907/58, OSPiKA 1960 nr 10, poz. 261; z dnia 19 grudnia 1979 r., IV CR 447/79, OSNC 1980 nr 7-8, poz. 143; z dnia 28 stycznia 2011 r., II PK 175/10, OSNP 2012 nr 7-8, poz. 88 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 8 maja 2013 r., I ACa 499/12, LEX nr 1353792).

Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie podkreśla także (wyrok z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 175/10, OSNP 2012 nr 7-8, poz. 88), że podjęcie przez pracownika pracy zawodowej ze świadomością zagrożeń, jakie stwarza ona dla jego zdrowia lub życia, nie zwalnia pracodawcy od odpowiedzialności za bezpieczeństwo i higienę pracy - ochronę zdrowia i życia tej osoby lub ogranicza tę odpowiedzialność. Przeciwnie, w zakładach pracy, w których występują tego rodzaju zagrożenia, pracodawca jest zobowiązany do szczególnej staranności w zakresie przeciwdziałania ich wystąpieniu. Naruszenie tego obowiązku może stanowić czyn niedozwolony, niezależnie od tego, że może być również uznane za naruszenie objętego treścią stosunku pracy obowiązku zapewnienia pracownikowi bezpiecznych i higienicznych warunków pracy (art. 207 § 2 k.p.). Może ono nastąpić także wtedy, gdy pracodawcy nie można zarzucić naruszenia konkretnego przepisu prawa. Niepodjęcie możliwych i dyktowanych doświadczeniem życiowym oraz dbałością o zdrowie i życie osób pozostających w sferze działania pracodawcy działań zapobiegających naruszeniu tych dóbr jest bowiem samo w sobie naruszeniem porządku prawnego, uzasadniającym jego kwalifikację jako deliktu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1979 r., IV CR 447/79, OSNC 1980 nr 7-8, poz. 143; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 12 października 2006 r., I ACa 377/06, z aprobowaną glosą M. Nesterowicza, Prawo i Medycyna 2009 nr 3).

Z powyższych względów nie można zatem uznać, że - przyjmując odpowiedzialność pracodawcy za zaistniały wypadek przy pracy - Sąd Apelacyjny w sposób kwalifikowany naruszył przepisy wskazane przez skarżącego we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 5, w zw. z § 9 pkt 5 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).